

ABSTRAKT

Globálně dnes závislosti představují významný problém pro lidi, kteří se s ní potýkají, ale také pro společnost. Z inovativních, bezpečných a efektivních léčebných metod by mohlo těžit široké spektrum lidí. Psychedelická renesance v 21. století přináší možná řešení pro některé nejčastější psychiatrické potíže, závislosti nevynímaje. Látkou, která je v tomto směru předmětem nejextenzivnějšího vědeckého zkoumání, je ibogain – atypické rostlinné psychedelikum s jedinečnou kombinací disociativních, oneirofrenních a halucinogenních účinků. Cílem práce je shrnout poznatky o terapeutickém potenciálu ibogainu v léčbě závislostí, včetně popsání rizik a efektivity, a porovnání s jinými typy léčby. Bakalářská práce je nesystematickou rešerší odborné literatury, přičemž těžištěm jsou publikace vydané v recenzovaných odborných periodikách po roce 2000 a celkový počet použitých zdrojů je 92. Z těch je možné vyvodit několik všeobecných závěrů. Ibogain je potentní látka, která v několika případech vedla k fatalitám. Tyto případy a další výzkum ukazují, že ibogain je nebezpečný zejména pro osoby trpící kardiovaskulárním onemocněním, v kombinaci s jinými látkami, a mimo lékařského dohledu. Z klinických studií vyplývá, že za určitých podmínek a v kontrolovaném prostředí může být podání ibogainu bezpečné. Představuje také potenciálně efektivní nástroj v léčbě závislostí, ale k vyvození jednoznačných závěrů chybí další studie. Dostupné kazuistiky a observační či retrospektivní studie však přináší určité důkazy o účinnosti ibogainové terapie, kdy mnozí účastníci popisují absenci bažení. Tento efekt je zprostředkován dlouhotrvajícím komplexním účinkem ibogainu a jeho primárního metabolitu noribogainu na mnohých vazebních místech v centrální nervové soustavě, a je zcela unikátní. Není to ovšem samospásný všelék a jeho uvedení do praxe s největší pravděpodobností nebude rychlé ani jednoduché. V budoucnu by ale mohl představovat alternativní formu léčby pro některé lidi trpící závislostí.

Klíčová slova: ibogain, psychedelika, terapie závislostí, experimentální psychofarmakologie